

2. Наличие АГ, гипергликемии и наследственного фактора увеличивают риск развития СД 2 типа.

3. Проведение скринингового обследования населения по шкале Findrisk способствует профилактике и раннему выявлению СД 2 типа.

Литература:

1. Эндокринология: национальное руководство / И.И. Дедов, Г.А. Мельниченко [и др.]; под ред. И. И. Дедова, Г. А. Мельниченко. - М.:ГЭОТАР - Медиа, 2012.- С. 357-385.

ПРАФЕСІЯНАЛІЗМЫ Ё ТЭРМІНАЛАГІЧНАЙ ЛЕКСІЦЫ

Варанец А.В.

Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт, Беларусь

Кафедра рускай і беларускай моў

Навуковы кіраўнік – Варанец В.І.

Прафесійныя зносіны паміж спецыялістамі ў той ці іншай галіне навукі, тэхнікі, мастацтва абавязкова павінны грунтавацца на выкарыстанні тэрмінаў і прафесіяналізмаў. Прафесійная лексіка – асаблівая сфера прымянення мовы, паколькі з’яўляецца рухомай часткай слоўнікавага складу мовы. Яна актыўна папаўняецца словамі агульнага карыстання і ў той жа момант пашырае сферу свайго выкарыстання.

Прафесійная лексіка – гэта словы, якія абазначаюць спецыяльныя паняцці, прылады або прадукты працы, вытворчыя працэсы. Таму іх часам называюць спецыяльнымі словамі. Ужыванне такіх слоў вядзе да таго, што яны часта губляюць свае спецыялізаванае значэнне і паступова ўваходзяць у агульнаўжывальную лексіку. Такое ўваходжанне спецыяльных тэрмінаў у агульнае ўжыванне тлумачыцца або шырокім распаўсюджаннем спецыяльнага прадмета, як, да прыкладу, медыцына, або метафарычным ужываннем іх для абазначэння іншых прадметаў і з’яў. Так, слова кароста першапачаткова з’яўлялася медыцынскім тэрмінам, а затым стала абазначаць надакучлівых людзей: але ж ты і кароста.

Магчыма ўжыванне прафесіяналізмаў у публіцыстыцы і мастацкай літаратуры, аднак там іх прысутнасць можа тлумачыцца толькі як пэўны стылістычны сродак для стварэння малюнка пэўнай працоўнай дзейнасці або для моўнай характарыстыкі персанажа. Ужываючы тыя ці іншыя прафесіяналізмы, неабходна памятаць, што некаторыя з іх незнаёмы прадстаўнікам іншых галін працоўнай дзейнасці, і пры неабходнасці так ці інакш тлумачыць іх значэнне.

Трэба адзначыць, што ў тэрміналагічнай лексіцы прафесіяналізмы займаюць асаблівае месца. Адпаведна розныя адносіны да іх і з боку навукоўцаў. Некаторыя з іх патрабуюць выдалення прафесіяналізмаў з тэрмінасістэмы, іншыя наадварот раюць тэрмінолагам больш шчыльна заняцца іх вывучэннем, паколькі апошнім часам назіраецца тэндэнцыя замены стандартызаванай тэрміналогіі прафесіяналізмамі.

Прафесіяналізмы з’яўляюцца асноўнай адзінкай прафесійнай лексікі, маюць шэраг якасцей, агульных для адзінак спецыяльнай лексікі. Ім уласцівы спецыялізацыя значэнняў, абмежаваная сфера ўжывання, здольнасць уступаць у сістэмныя адносіны з іншымі прафесійна арыентаванымі адзінкамі, у

тым ліку і з тэрмінамі, і калі адсутнічае тэрміналагічны эквівалент, прафесіяналізм прэтэндуе на тое, каб заняць месца тэрміна, стаць тэрмінам.

У сучаснай лінгвістыцы існуюць некалькі пунктаў гледжання на прафесіяналізмы. Гэта і атаясамленне іх з тэрмінамі; дыяхранічнае размежаванне; вылучэнне ў якасці параметраў размежавання: ненармаванасць ужывання прафесіяналізмаў, абмежаванасць сферы функцыянавання ў вуснай мове.

Літаратура:

1. Ляшчынская, В.А. Беларуская мова. Тэрміналагічная лексіка / В.А. Ляшчынская – Мн.: РІВШ, 2001.

2. Арашонкава, Г.У. Тэорыя і практыка беларускай тэрміналогіі / Г.У. Арашонкава [і інш.]. – Мінск, 1999. – 175 с.

ФУНКЦИОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ, ОБОЗНАЧАЮЩИХ ВКУСОВЫЕ ОЩУЩЕНИЯ (НА ПРИМЕРЕ АНГЛИЙСКОГО И РУССКОГО ЯЗЫКОВ)

Воропаев Е.А., Пивоварчик Е.В.

Гродненский государственный медицинский университет, Беларусь

Кафедра иностранных языков

Научный руководитель – ст. преподаватель Головач Т.Н.

Прилагательные, называющие ощущения, до недавнего времени не привлекали особого внимания лингвистов. В последние десятилетия можно заметить проявление явного интереса к изучению данной лексики исследователей со всего мира.

Среди эмпирических ощущений, испытываемых человеком, особое место занимает вкус, играющий жизненно важную роль защитных реакций организма на внешние раздражители и имеющий большое эмоционально-психическое значение для человека.

Вкусовые ощущения являются чувственной ступенью познания, источником наших знаний об определённом отрезке действительности. Генетически вкусовые ощущения, как и другие виды чувственного познания, сформировались в процессе длительной эволюции человека в условиях труда и взаимодействия с окружающей средой. Результаты познания свойств человеком нашли своё языковое выражение в категории качественных прилагательных, в частности, в тематической группе вкусовых обозначений.

Целью нашего исследования является изучение семантико-прагматических особенностей употребления английских и русских прилагательных, обозначающих вкусовые ощущения. Для проведения исследования использовались следующие методы: метод сплошной выборки, семантический анализ, прагматический анализ, метод статистической обработки материала.

В ходе выполнения научной работы было проанализировано порядка 85 прилагательных, как английского, так и русского языков и свыше 1700 примеров их употребления в области вкусовых ощущений. Проведение данного исследования представляется нам актуальным, поскольку позволяет установить особенности функционально-семантической сферы прилагательных, находящихся на периферии семантического поля 'вкус'.